

דף צ"ח ע"א

בגמ': ת"ר המפריש פסחו ומת אם בנו ממונה עמו יביאנו לשום פסח אין בנו ממונה עמו יביאנו לשום שלמים.

הזרע אברהם (ס"ו אות ב') תמה דגם אם לא היה בנו ממונה עמו מ"מ יחשב כמנוי ע"י ירושה, דהא מינוי הפסח אפשר למוכרו, וכמש"כ התוס' בב"ק סו: ד"ה דגזל קרבן מהא דיכול למנות אחרים עמו על פסחו, ודוחק גדול לומר שכבר היה ממונה על פסח אחר.

אמנם התוספת רי"ד כאן כתב בהדיא דאפילו כשעדיין לא הפריש בנו פסח אינו יכול לצאת בקרבן של אביו מדין ירושה, דהקרבן נקרא ע"ש אביו לא על שמו, וכדמבואר בריש תמורה דאיכא למ"ד דירוש אינו סומך ואינו ממיר. (ועי' באוצר הספרא שהעיר על התוס' רי"ד דאין ללמוד פסח משאר קרבנות, מאחר דיכול למנות אחרים עמו על פסחו).

★★

בגמ': אין בנו ממונה עמו יביאנו לשום שלמים.

הגאון רבי מנחם זעמבא זצ"ל (באוצר הספרא) העיר דאמאי נקט התנא דוקא "בנו" ולא סתם "יורש", וכתב דנראה דהא דאין הבן יורש את חלקו של אביו בקרבן פסח הוא משום דקי"ל דכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין (ומה"ט כתב התוס' ישנים ביומא נא. דאין לצאת חובת פסח בתמורת הפסח), ואינו דומה לממנה אחרים עמו על פסחו, דשאני התם דמקדישו לכתחילה על דעת כן שיצאו בו כל מי שיתמנה עמו, וכמש"כ התוס' לעיל פט: ד"ה וזה.

וע"כ אפש"ל דדוקא נקט התנא בנו למעט בתו דשפיר יכולה להביא פסחו של אביה, למ"ד (לעיל צ:) דנשים בראשון רשות, וע"כ יכולה לצאת גם כשאינה מביאה מן החולין.

★★

בגמ': לששה עשר אין לט"ו לא קסבר נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט.

כתב התוס' רי"ד דבי"ד אינו יכול להביאו לשלמים מפני שהוא אונן, ואונן אסור להביא קרבן ביום אנינותו. המקור ברוך (ח"א ס"ה) חקר במי שהוא אונן אי מותר לו

לשלוח קרבן שירש מאביו, מאחר דאין זו קרבנו ואינו מתכפר בו רק מקופיא וכדאיתא בפ"ק בזבחים. והביא להוכיח מדברי התוס' רי"ד כאן דאונן אינו יכול להקריב אפילו קרבן שהגיע אליו בירושה, ועע"ש.

★★

לכאן' יש להעיר מכאן על התוס' בחגיגה (ז:) שכתבו דגם למ"ד נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט, מ"מ יכול להקריבם לשם שלמי שמחה, דלפי דבריהם הרי שפיר יכול להקריב בט"ו.

דף צ"ח ע"ב

במשנה: ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט ראשון או ששחטו שניהם כאחד הוא אוכל משלו והם אינם אוכלין עמו כו' ופטורין מלעשות פסח שני.

כתב המהרש"א דהא דאינו אוכל בנשחטו שניהם כאחד הוא משום דא"א לצמצם, דאם תאמר דאפשר לצמצם, א"כ אמאי פטורין מלעשות פסח שני, והרי אין נמנין על שני פסחים כאחד.

המקדש דוד (קונט' ה' אות א') העיר דמנא ליה להמהרש"א דאין נמנין בכה"ג על שני פסחים, והא לא אמרינן כן לעיל (פח:) רק משום דאין ברירה שאינו ידוע מאיזה קרבן הוא יאכל, אבל מנ"ל דאם שחטו עליו שתיים דאינו יוצא כלל, וע"ש מש"כ בזה.

דף צ"ט ע"א

בגמ': ואם ימעט הבית וכו' מלמד שמתמעטין והולכין ובלבד שיהא אחד מבני חבורה קיים דברי ר' יהודה וכו'.

בספר אמרי כהן (פר' בא אות טז) מביא מהגאון ר' יעקב מאיר בידרמן זצ"ל שהקשה בהא דאי' בשקלים (פ"ז מ"ד) בהמה שנמצאת מירושלים וכו' זכרים עולות, נקבות זבחי שלמים, ר' יהודה אומר הראוי לפסחים לפסחים קודם לרגל שלשים יום (אם נמצא זכר בן שנה מן הכבשים או מן העזים, המוצאו מותר להקריבו לפסחו ואם באו בעליו אח"כ יתן לו דמיו, רע"ב), איך אמר ר"י הכי, והא בעליו הראשונים שנאבד מהם נמשכו ממנו ונשאר בלי בעלים ור"י ס"ל שאם